

Posibilitatea intervenției terților în procedura ordonanței președințiale

The possibility of third-party intervention in the procedure of the presidential ordinance

Asist. univ. dr. **Roxana Silvia TRUȚA***

Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie
Facultatea de Economie și Drept „G.E. Palade” din Târgu-Mureș

Abstract

The article examines the compatibility of third party intervention in the framework of the presidential ordinance, with a focus on the forms of voluntary — main and accessory — intervention as well as forced intervention. Based on the special and provisional nature of this procedure, the limits of the admissibility of the main voluntary intervention are examined in the context in which it presupposes an own claim on the right inferred from the judgment, which is contrary to the principle of non-analysis of the substance within the framework of the presidential ordinance. During the course of the study, both divergent doctrinal opinions and relevant judicial practice solutions were analyzed in order to provide a nuanced picture of the applicability of the processual institutions of intervention in this urgent and derogatory procedure from the common law.

Keywords: presidential ordinance; third party intervention; admissibility; main voluntary intervention; accessory voluntary intervention; forced intervention.

Rezumat

Articolul analizează admisibilitatea cererilor de intervenție a terților în cadrul procedurii ordonanței președințiale, în special în ceea ce privește formele intervenției voluntare — principală sau accesorie, precum și intervenția forțată. Pornind de la caracterul provizoriu al acestei proceduri speciale, în contextul în care aceasta presupune un drept propriu asupra dreptului dedus judecății, aspect care contravine principiului neabordării fondului, trăsătură specifică ordonanței președințiale. Pe parcursul realizării studiului au fost analizate atât opinii doctrinare divergente, cât și soluții de practică judiciară relevante, pentru a oferi o imagine nuanțată asupra aplicabilității instituțiilor procesuale ale intervenției în această procedură urgentă și derogatorie de la dreptul comun.

Cuvinte-cheie: ordonanță președințială, intervenția terților, admisibilitate, intervenție voluntară principală, intervenție voluntară accesorie, intervenție forțată.

I. Preliminarii

Potrivit prevederilor legale în vigoare, este consacrată posibilitatea participării terțelor persoane în procesul civil aflat deja în desfășurare. Această intervenție a terțelor persoane poate avea loc fie voluntar, fie pe cale forțată, vorbind așadar de existența intervenției voluntare și a intervenției forțate. Practic, prin această posibilitate a terților de a participa la judecată, hotărârea devine opozabilă și față de aceștia.

* roxana.truta@umfst.ro.

Procedura ordonanței președințiale, fiind specială și derogatorie de la dreptul comun, comportă anumite discuții cu privire la cele două categorii de intervenție.

II. Intervenția voluntară principală și accesorie

Art. 61 și următoarele C. pr. civ. prevăd posibilitatea persoanei care dovedește un interes de a interveni într-un proces *pendinte*. Codul prevede două forme de intervenție, și anume intervenția principală și intervenția accesorie. „*Intervenția este principală, când intervenientul pretinde pentru sine, în tot sau în parte, dreptul dedus judecății sau un drept strâns legat de acesta. Intervenția este accesorie, când sprijină numai apărarea uneia dintre părți*”.

Cât privește situația intervenientului și procedura de judecată a cererii de intervenție principale în cadrul unei ordonanțe președințiale, acestea se supun regulilor reglementate prin procedura de drept comun, astfel cum sunt prevăzute la art. 65 și următoarele C. pr. civ.

Intervenientul urmează a deveni parte în proces după admiterea în principiu a cererii sale, preluând procedura în starea în care se afla la momentul admiterii cererii de intervenție, putând totodată să formuleze cereri în probațiune în cadrul cererii de intervenție. Cererea de intervenție se va judeca odată cu cererea principală (ordonanța președințială)¹.

Este de menționat faptul că la fel ca și în cazul procedurii de drept comun, în eventualitatea disjungerii cauzei, instanța va rămâne competentă să soluționeze cererea de intervenție.

În ceea ce privește posibilitatea participării terțelor persoane la judecată în calitate de intervenienți voluntari, admisibilitatea intervenției trebuie să se concentreze pe faptul că prin intermediul procedurii ordonanței președințiale nu se judecă fondul cauzei, având loc doar o „*pipăire a fondului*”, judecătorul cauzei verificând dacă există sau nu aparență de drept.

Admisibilitatea intervenției principale într-o cerere de emitere a ordonanței președințiale, a ridicat discuții juridice, divizând doctrina de specialitate.

Pe de o parte, există părerea doctrinară care susține că intervenția voluntară principală nu este compatibilă cu procedura ordonanței președințiale, atâta timp cât potrivit art. 61 alin. (2) *intervenientul pretinde pentru sine, în tot sau în parte dreptul dedus judecății sau un drept strâns legat de acesta*”. Incompatibilitatea instituției are la bază tocmai ideea că intervenientul pretinde un drept, ori pe calea ordonanței președințiale acestea nu pot fi solicitate, atât timp cât pe calea ordonanței președințiale pot fi dispuse doar măsuri cu caracter provizoriu². Chiar și în această variantă, o parte din doctrină consideră că nu poate fi vorba de o intervenție principală, ci mai degrabă de o altă cerere de ordonanță președințială, care, în urma aprecierii instanței, ar putea fi conexată la cererea inițială³.

Cu toate că acum această latură a opiniei doctrinare este categorică asupra incompatibilității intervenției voluntare principale în ordonanța președințială, în trecut viziunea era împărțită, în sensul că existau două ipoteze: prima ipoteză făcea referire la situația în care terțul solicita luarea unor măsuri vremelnice, în cazuri grabnice – situație în care era admisibilă, iar cea de-a doua ipoteză făcea referire la situația în care terțul urmărea valorificarea definitivă, pe calea ordonanței președințiale a unui drept propriu – situație care conducea la inadmisibilitatea ordonanței președințiale⁴.

Pe de altă parte, există părerea doctrinară care susține că procedura ordonanței președințiale este compatibilă cu instituția intervenției principale, în ipoteza în care intervenientul îndeplinește prin cererea

¹ V.M. Ciobanu, *Tratat teoretic și practic de procedură civilă*, vol. I, *Teoria generală*, Editura Național, București, 1996, p. 329.

² I. Leș, C. Jugastru (coordonatori), T. Bodoască, A. Circa, E. Hurubă, V. Lozneanu, A. Tabacu, *op. cit.*, p. 334; C. C. Dinu, *Proceduri speciale în noul Cod de procedură civilă*, Editura Universul Juridic, București, 2013, p. 175.

³ *Ibidem*.

⁴ I. Leș, *Procedurile speciale reglementate în Codul de Procedură civilă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1989, p. 37.

sa condițiile de admisibilitate ale unei ordonanțe președințiale iar prin aceasta nu se împiedică urgența soluționării ordonanței președințiale⁵.

Această părere este susținută încă din perioada interbelică atât în rândul practicienilor cât și în rândul teoreticienilor, afirmându-se „că prin refuzul terțului de a interveni, ar însemna să i se aducă un prejudiciu adesea ireparabil, pentru că i s-ar răpi singurul mijloc eficace pentru ocrotirea lui”⁶.

În ceea ce ne privește, susținem cel de-al doilea punct de vedere doctrinar, respectiv considerăm că instituția intervenției voluntare principale este compatibilă cu procedura ordonanței președințiale, raliindu-ne în întregime la considerentele din doctrină mai sus exprimate, la care am mai putea adăuga faptul că există situații în care sunt admise atât cererea de ordonanță președințială cât și cererea de intervenție voluntară principală, prin prisma faptului că uneori atât reclamantul cât și intervenientul au același interes, arătăm cu titlu de exemplu, ipoteza în care „instanța a socotit că intervenientul, colocatar cu reclamantul are același interes în vederea obligării pârâtului să desființeze un zid prin a cărui construire împiedică accesul lor în pivnița imobilului”⁷.

Practica judiciară actuală nu face decât să întărească această ultimă părere doctrinară, sens în care arătăm o serie de soluții relevante, din diferite domenii de aplicabilitate.

Printr-o hotărâre rămasă definitivă în calea de atac⁸, instanța a admis atât acțiunea introductivă de instanță cât și cererea de intervenție voluntară principală.

În fapt, reclamantul a solicitat pe calea ordonanței președințiale stabilirea provizorie a domiciliului minorei la bunica paternă, până la soluționarea cauzei în fond având ca obiect stabilire domiciliu minor.

Argumentele reclamantului au făcut referire la faptul că minora are o vârstă fragedă, doar 3 ani, iar încă de la naștere a locuit în casa bunicii paterne alături de reclamant, pârâta – mamă părăsind locuința și găsindu-și pe altcineva.

Pârâta a formulat întâmpinare și cerere reconvențională prin care a solicitat respingerea acțiunii și admiterea cererii reconvenționale în sensul stabilirii domiciliului minorei la aceasta.

Bunica paternă a formulat cerere de intervenție voluntară principală, argumentând faptul că minora este foarte apropiată de ea, aceasta a crescut-o de când era mică, dezvoltând o relație foarte apropiată.

Soluția instanței, a fost motivată de faptul că între bunica paternă și minora există o relație foarte apropiată, minora simțindu-se în siguranță în casa bunicii, pârâta nu a putut face dovada existenței unui domiciliu stabil și nici a existenței veniturilor pentru a-i garanta minorei un nivel de trai decent.

Considerăm întemeiată și justă soluția instanței de judecată în ceea ce privește admiterea cererii de intervenție voluntară principală, ceea ce trebuie să primeze în aceste situații este tocmai oferirea siguranței minorului pentru buna creștere și dezvoltare emoțională și intelectuală a acestuia.

Însă o întrebare de natură juridică se naște în urma acestei soluții? Ce s-ar fi întâmplat cu cererea introductivă de instanță, în ipoteza în care bunica paternă nu ar fi formulat o cerere de intervenție principală? Punctul nostru de vedere este că pârâta sau instanța de judecată ar fi invocat excepția lipsei calității procesuale active, care ar fi fost admisă și astfel ar fi condus la respingerea cererii de ordonanță președințială.

Cu titlu de exemplu, arătăm o altă soluție de practică recentă de pe rolul instanțelor judecătorești⁹. În fapt, reclamanta a sesizat instanța de judecată cu pronunțarea unei hotărâri prin care să se dispună

⁵ C. Roșu, *Drept procesual civil. Partea specială*, ediția 12, Editura C.H. Beck, București, 2023, p. 160; C. Crișu, *Acțiuni urgente în justiție. Ordonanța președințială. Teorie și practică judiciară*, Editura Juris Argessis, Curtea de Argeș, 2002, p. 331; T. Dârjan, *Ordonanța președințială*, Editura Universul Juridic, București, 2013, p. 84; M. Tăbârcă, *op. cit.*, p. 754.

⁶ D.D. Negulescu, *Ordonanțele președințiale de referat*, ediția 2, București, 1947, p. 605, *apud* C. Crișu, *op. cit.*, p. 331; P. Vasilescu, *Tratat teoretic și practic de procedură civilă*, Institutul de Arte Grafice „Eminescu” S.A, București, 1943, vol. II, p. 117 și vol. III, p. 306, *apud* I. Leș, *op. cit.*, p. 36.

⁷ Decizia nr. 232 din 31 ianuarie 1969 pronunțată de Tribunalul Mun. București, Col. V. civ., *apud* C. Crișu, *Ordonanța președințială*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1976, p. 210.

⁸ Decizia nr. 1/2021 din data de 14 ianuarie 2021, pronunțată de Tribunalul Galați, disponibilă la: <https://sintact.ro/#/jurisprudence/534865986/1/decizie-nr-1-2021-din-14-ian-2021-tribunalul-galati-ordonanta-presedintiala-minori-si-familie?=intervenție%20voluntară&cm=URELATIONS>.

⁹ Sentința civilă nr. 470/2021 din data de 25 ianuarie 2021 pronunțată de Judecătoria București Sector 2, disponibilă la: <https://sintact.ro/#/jurisprudence/534901718/1/incheiere-nr-470-2021-din-25-ian-2021-judecatoria-bucurestsectorul-2-ordonantapresedintiala...?=intervenție%20voluntară&cm=URELATIONS>.

stabilirea celor 2 copii (minor și major) la aceasta, precum și obligarea pârâtului la plata pensiei de întreținere în favoarea acestora, motivat de faptul că pe rolul instanței de judecată este înregistrat un dosar de divorț între reclamantă și pârât, aceasta se ocupă de creșterea și educarea minorilor, domiciliul acestora fiind la ea.

La primul termen de judecată, instanța, în raport de vârsta majoră a unuia dintre copii a invocat din oficiu excepția lipsei calității procesuale active, capătul de cerere fiind formulat de o persoană fără calitate procesuală activă.

În consecință, la următorul termen de judecată, copilul major a formulat o cerere de intervenție principală, dovedind astfel un interes propriu în majorarea pensiei de întreținere stabilită în sarcina sa.

Soluția instanței, corectă de altfel, a fost de a admite cererea de intervenție voluntară, totodată admitând în parte și cererea de emitere a ordonanței președințiale.

Dacă în ceea ce privește admisibilitatea intervenției voluntare principale, există păreri distincte în doctrină, în ceea ce privește admisibilitatea intervenției voluntare accesorii, aspectele sunt mult mai clare, în sensul că doctrina de specialitate în unanimitate împărtășește ideea posibilității admisibilității cererii de intervenție accesorie¹⁰.

Astfel, potrivit art. 61 alin. (3) C. pr. civ., persoana interesată poate formula cerere de intervenție accesorie în cadrul procedurii ordonanței președințiale când vine în sprijinul apărării uneia dintre părți, aceasta putând fi formulată oricând pe parcursul judecății, până la închiderea dezbatelor.

Această părere unanimă a doctrinei are la bază natura juridică a intervenției voluntare accesorii, și anume faptul că aceasta constituie o simplă apărare, care de principiu poate fi admisibilă în cadrul oricărei ordonanțe președințiale¹¹.

Ca și procedură de judecată, menționăm faptul că aceasta se supune condițiilor din procedura de drept comun, sens în care arătăm că cererea de intervenție voluntară accesorie se va judeca odată cu cererea de ordonanță președințială, nefiind posibilă disjungerea cauzelor, existând obligativitatea instanței în a se pronunța prin aceeași hotărâre asupra cererii de intervenție voluntară accesorie cât și asupra cererii de emitere a ordonanței președințiale. În ipoteza admiterii în principiu a cererii, intervenientul accesoriu va putea să renunțe la judecata cererii sale doar cu acordul părții pentru care a intervenit.

În situația în care nemulțumit de soluție, intervenientul declară cale de atac, însă partea pentru care a intervenit nu o face, renunță la ea, sau a fost anulată, perimată sau respinsă fără a fi cercetată în fond, calea de atac a intervenientului se socotește ca fiind neavenită.

Astfel s-a pronunțat și tribunalul¹², prin care instanța de apel a respins apelul intervenientului accesoriu în favoarea societății pârâte care nu a înțeles să declare apel.

Instanța de control sesizând acest aspect, a invocat din oficiu chestiunea intervenientului accesoriu, iar potrivit art. 67 alin. (4) C. pr. civ. a respins apelul ca neavenit, în raport de natura juridică a intervenientului accesoriu.

Este de menționat faptul că în aplicabilitatea prevederilor legale, intervenientul accesoriu dobândește un caracter de subordonare în fața părții pentru care a intervenit, putând astfel săvârși doar actele de procedură care nu dăunează intereselor părții. Or, atâta timp cât societatea pârâtă nu a înțeles să exercite calea de atac, apelul intervenientului va fi considerat ca neavenit.

Utilitatea acestei prevederi rezidă din faptul că legiuitorul a înțeles astfel să limiteze drepturile intervenientului accesoriu, protejând în principal interesul părții pentru care se intervine.

Practica judiciară este extrem de vastă, cuprinzând foarte multe spețe în care se întâlnește această instituție, în majoritatea cazurilor, intervenția voluntară accesorie fiind admisibilă.

¹⁰ C. Roșu, *op. cit.* p. 160; C. Crișu, *op. cit.*, p. 331; T. Dârjan, *op. cit.*, p. 84; M. Tăbărcă, *Drept procesual civil, Volumul II, Procedura contencioasă în fața primei instanțe. Procedura necontencioasă judiciară. Proceduri speciale*, Editura Universul Juridic, București, 2013, p. 754; I. Leș, C. Juguștriu (coord.), T. Bodoașcă, A. Circa, E. Hurubă, V. Lozneau, A. Tabacu, *op. cit.*, p. 334.

¹¹ *Ibidem*.

¹² Decizia civilă nr. 854/2021 din data de 14 decembrie 2021, pronunțată de Tribunalul Bacău, disponibilă la: <https://sintact.ro/#/jurisprudence/535864039/1/decizie-nr-854-2021-din-14-dec-2021-tribunalul-bacau-ordonanta-presedintiala-litigii-cu...?intervenție%20accesorie&cm=URELATIONS>.

În acest sens, arătăm, cu titlu de exemplu o soluție de practică judiciară¹³, prin care a fost sesizată instanța cu o cerere de emitere a ordonanței președințiale prin care să se dispună interzicerea exercitării atribuției de președinte al Obștii de către pârât, precum și sistarea operațiunilor de exploatare, punere în valoare și vânzare de masă lemnoasă din fondul forestier al Obștii.

În fapt, s-a arătat de către reclamânți că pârâtul își arogă calitatea de președinte al Obștii, prin întreprinderea de acțiuni menite să aducă prejudicii acesteia, cu toate că mandatul acestuia a încetat încă din anul 2019.

În favoarea pârâtului a fost formulată cerere de intervenție accesorie, prin care s-a solicitat respingerea cererii ca neîntemeiată.

Instanța de judecată, procedând la soluționarea cauzei, respectiv la analiza îndeplinirii condițiilor de admisibilitate, a reținut că admiterea cererii de emitere a ordonanței președințiale, în raport de formularea petitelor de către reclamânți ar conduce la soluționarea în mod definitiv a conflictului dintre părți.

Prin urmare, ar fi încălcate condiția neprejudicării fondului și a aparenței de drept, atâta timp cât pentru soluționarea cauzei, instanța ar trebui să analizeze legalitatea exercitării de către pârât a funcției de președinte.

Constatând neîndeplinite condițiile de admisibilitate ale ordonanței președințiale, instanța a respins cererea de ordonanță președințială și a admis cererea de intervenție accesorie în favoarea pârâtului.

În sens total opus celor mai sus menționate, supunem atenției o soluție de practică judiciară prin care în urma analizării condițiilor de admisibilitate, instanța de fond a apreciat că o cerere de intervenție accesorie nu este compatibilă cu procedura ordonanței președințiale.

Tribunalul București a fost sesizat cu o cerere prin care a solicitat obligarea pârâtei în a furniza în continuare gaze naturale la sediul social precum și la punctele de lucru ale reclamantei. Aceasta a arătat că desfășoară raporturi contractuale de mai bine de 10 ani, însă în urma expirării contractului de furnizare de gaze naturale dintre părți, pârâta a înțeles să încheie contract de furnizare pe perioade de câte o lună de zile, prețul fiind stabilit de fiecare dată diferit.

Drept urmare, reclamanta a înregistrat datorii mari către pârâtă, atâta timp cât nu știa la momentul încheierii contractului cât va mai crește prețul gazelor naturale.

A dovedit reclamanta prin starea de fapt că sunt îndeplinite condițiile emiterii unei ordonanțe președințiale, atâta timp cât prin sistarea furnizării cu gaze naturale la punctele de lucru ar fi pusă în pericol viața porcinelor, prin imposibilitatea de a încălzi halele pe perioada iernii.

În apărarea reclamantei a formulat cerere de intervenție accesorie o altă societate.

Ceea ce surprinde la această speță este soluția oferită de către instanța de judecată cu privire la admisibilitatea cererii de intervenție accesorie.

Astfel, prin raportare la dispozițiile legale, tribunalul a apreciat ca fiind inadmisibilă cererea de intervenție accesorie, având în vedere că această procedură este incompatibilă cu urgența existentă în cazul procedurii ordonanței președințiale.

S-a reținut de către instanță că cererea de pronunțare a unei ordonanțe președințiale trebuie soluționată de urgență, după cum rezultă din prevederile art. 999C. pr. civ., însă cererea de intervenție accesorie, în măsura în care ar urma cursul prevăzut de dispozițiile legale în vigoare, nu ar face decât să încetinească celeritatea dorită și pe care legea o impune.

Chiar trecând peste problemele teoretice, s-a reținut de către instanță că cererea de intervenție accesorie nu respectă nici măcar regulile procedurale obișnuite (lipsa taxei de timbru), aspect considerat de instanță determinant în tergiversarea inutilă a cauzei.

În final, prin hotărâre¹⁴ a reținut instanța că această soluție de respingere ca inadmisibilă a cererii de intervenție accesorie a rezultat pe de o parte din valorificarea procedurilor particulare din materia

¹³ Sentința civilă nr. 4462/2021 din data de 2 iunie 2021, pronunțată de Judecătoria Focșani, disponibilă la: <https://sintact.ro/#/jurisprudence/535295649/1/sentina-nr-4462-2021-din-02-iun-2021-judecatoria-foc-sani-ordonanta-presedintiala-civil?=intervenție%20accesorie&cm=URELATIONS>.

¹⁴ Sentința civilă nr. 330/2022 din data de 22 februarie 2022, pronunțată de Tribunalul București, disponibilă la: <https://sintact.ro/#/jurisprudence/535973372/1/sentina-nr-330-2022-din-22-feb-2022-tribunalul-bucuresti-ordonanta-presedintiala-litigii-cu...?=intervenție%20accesorie&cm=URELATIONS>.

instituției ordonanței președințiale, iar pe de altă parte prin raportarea acestora la situația concretă ce reiese din redactarea cererii de intervenție.

Motivele care au condus instanța de judecată la respingerea cererii de intervenție accesorie sunt criticabile din mai multe puncte de vedere, după cum urmează:

În primul rând, aspectul referitor la neachitarea taxei de timbru îl considerăm a fi excesiv, atâta timp cât instanța ar fi putut să-i pună în vedere intervenientului accesoriu obligativitatea ca într-un termen foarte scurt să procedeze la achitarea taxei de timbru, un termen de pe o zi pe alta nu putem considera că ar conduce la tergiversarea inutilă a cauzei.

Nu în ultimul rând, atâta timp cât intervenția voluntară accesorie are natura unei apărări în favoarea părții pentru care se intervine, instanța nu poate aprecia incompatibilitatea ei cu urgența procedurii, neexistând riscul unei disjungeri.

În acest sens, de altfel cum am arătat mai sus, este întreaga părere a doctrinei de specialitate, respectiv posibilitatea admisibilității cererii de intervenție accesorie în cadrul procedurii ordonanței președințiale.

Un alt argument criticabil privitor la admisibilitatea intervenției voluntare accesorii este oferit de o altă soluție de practică judiciară de actualitate¹⁵, care a statuat că în urma interpretării coroborate a prevederilor art. 999 alin. (3) C. pr. civ și anume judecarea de urgență și cu precădere, raportat la regulile referitoare la intervenția accesorie și procedura de judecată care presupune comunicări, termene, apărări, și regulile generale de cercetare ale procesului care nu sunt aplicabile în procedura ordonanței președințiale, este la lumina judecătorului să declare admisibilă sau nu, potrivit cauzei o cerere de intervenție accesorie.

Or, cauza prezenta elemente de celeritate de soluționare, care ar fi afectată prin mărirea cadrului procesual prin diferiți intervenienți accesorii ce presupun acte, apărări, comunicări și astfel o prelungire nejustificată a judecării cauzei ce încalcă una dintre condițiile esențiale ale ordonanței președințiale, și anume urgența.

Analizând punctul de vedere al Curții de Apel, înțelegem să-l criticăm prin prisma celor menționate la elementele de celeritate. Celeritatea, astfel cum am arătat mai sus este o caracteristică facultativă a procesului civil, care poate sau nu să fie aplicabilă.

Admisibilitatea intervenției accesorii, astfel cum este reținută atât în doctrina de specialitate cât și în jurisprudență este aplicabilă instituției ordonanței președințiale, atât timp cererea vine în susținerea uneia dintre părți și îndeplinește condițiile legale.

Faptul că instanța a apreciat că admiterea cererii ar atrage nerespectarea principiului celerității, apreciem că este eronat, soluția corectă a instanței ar fi fost de a analiza admisibilitatea în principiu a cererii, potrivit art. 63 C. pr. civ., respectiv dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege pentru intervenția accesorie.

Doar în măsura în care ordonanța președințială s-ar fi judecat fără citarea părților, fiind vorba de o *urgență deosebită* putem considera argumentele instanței ca fiind justificate.

III. Intervenția forțată

Conform prevederilor legale, art. 68 și urm. C. pr. civ., intervenția forțată este definită ca fiind participarea unor terțe persoane în cadrul procesului civil, în urma inițiativei uneia dintre părțile din proces sau a instanței de judecată¹⁶.

Cazurile de intervenție forțată sunt prevăzute în C. pr. civ., acestea fiind: chemarea în judecată a altei persoane, chemarea în garanție, arătarea titularului dreptului și introducerea forțată, din oficiu, a unei persoane.

¹⁵ Decizia Civilă nr. 262/2021 din data de 8 iunie 2021, pronunțată de Curtea de Apel Alba-Iulia, disponibilă la: <https://sintact.ro/#/jurisprudence/535362605/1/decizie-nr-262-2021-din-08-iun-2021-curtea-de-apel-alba-iulia-ordonanta-presedintiala-litigii-cu...?intervenție%20accesorie&cm=URELATIONS>.

¹⁶ I. Leș, D. Ghiță, V. Lozneau, C. Murzea, A. Stoica, A. Suci, *op. cit.*, p. 111.

În ceea ce privește compatibilitatea procedurii ordonanței președințiale cu intervenția forțată, aceasta a fost tranșată în doctrina de specialitate, în sensul că prin raportare la natura ordonanței președințiale – nerezolvarea fondului litigiului – aceasta nu este admisibilă¹⁷.

Practic, formele de intervenție forțată ridică problema valorificării unui drept subiectiv, ori pe calea ordonanței președințiale tocmai acest lucru este interzis a se analiza¹⁸.

Un punct de vedere particular îl oferă doctrina de specialitate¹⁹ asupra ipotezei *cererii de chemare în judecată a altor persoane*, „arătând că poate fi admisibilă o astfel de cerere spre exemplu în ipoteza în care un coproprietar cheamă în judecată o persoană pentru sistarea unor lucrări, iar pentru a evita o nouă judecată cu ceilalți coproprietari, pârâtul are interes să-i cheme în judecată și pe aceștia, pentru că ei ar putea pretinde aceiași aparență de drept ca și reclamantul”. Apreciem că acest exemplu este poate, mai pretabil ipotezei intervenției voluntare principale, având în vedere că intervenientul solicită pentru sine, în tot sau în parte, dreptul dedus judecății sau un drept strâns legat de acesta. Sunt extrem de rare cazurile în care pârâtul, fiind de bună credință și din proprie inițiativă să solicite chemarea în judecată și a altor reclamanți.

În ceea ce ne privește, ne raliem punctului de vedere al majorității exprimat în doctrina de specialitate, în sensul că atâta timp cât chemarea în judecată a unor alte persoane constituie o veritabilă acțiune în cadrul căreia se urmărește valorificarea unui drept subiectiv²⁰ admisibilitatea unor astfel de cereri în cadrul procedurii ordonanței președințiale este imposibilă.

Totodată, o analiză aparte în doctrină a fost alocată admisibilității *cererii de chemare în garanție* în cadrul judecății unei cereri de ordonanță președințială.

Ca și definiție²¹, cererea de chemare în garanție este o cerere incidentală, formulată de către pârât și are ca scop îndeplinirea efectivă a obligației de garanție în cadrul procesului în care cel garantat este amenințat în dreptul său de către o altă persoană, fără a se mai recurge la un alt proces²².

Această definiție dezvoltă rațiunea legiuitorului în a comasa două litigii într-unul singur, în scopul unei mai bune administrări a justiției²³.

Prin raportare la cele mai sus menționate, atâta timp cât cererea de chemare în garanție privește în exclusivitate fondului litigiului având în vedere că „pe calea ordonanței nu se rezolvă fondul”²⁴, iar în litigiul principal – ordonanța președințială – nu se analizează decât aparența dreptului, prin „pipăirea fondului” fiind urmărite doar luarea unor măsuri provizorii, este inadmisibilă o asemenea cerere²⁵.

În susținerea ideii de mai sus, regăsim un exemplu interesant în doctrina de specialitate: „pentru ca pârâtul să poată face cerere de chemare în garanție, trebuie să aibă cunoștință de existența ordonanței președințiale, iar cererea pe care o depune trebuie comunicată celui chemat în garanție. Aceasta înseamnă că în toate cazurile ordonanța președințială ar trebui să fie dată cu citarea pârâtului, pentru că numai astfel poate lua cunoștință de existența acestui litigiu și apoi judecata ordonanței să sufere cel puțin o amânare necesară comunicării cererii de chemare în garanție. Prin urmare, procedura chemării în garanție contravine procedurii ordonanței președințiale, care poate fi dată chiar fără citarea părților, atunci când se impune luarea acesteia prin surprindere”²⁶.

Chiar dacă s-a stabilit în doctrină incompatibilitatea acestor proceduri cu cererea de ordonanță președințială, în ipoteza în care pe rolul instanței a fost formulată o astfel de cerere, instanța urmează a

¹⁷ C. Roșu, *op. cit.*, p. 160; T. Dârjan, *op. cit.*, p. 85; I. Leș, C. Jugastru (coord.), T. Bodoașcă, A. Circa, E. Hurubă, V. Lozneau, A. Tabacu, *op. cit.*, p. 333; I. Leș, *Procedurile speciale...*, p. 36.

¹⁸ I. Leș, C. Jugastru (coordonatori), T. Bodoașcă, A. Circa, E. Hurubă, V. Lozneau, A. Tabacu, *op. cit.*, p. 333.

¹⁹ M. Tăbărcă, *op. cit.*, p. 754.

²⁰ A. Tabacu, *Drept procesual civil*, Editura Universul Juridic, București, 2013, p. 512.

²¹ M. Tăbărcă, *op. cit.*, p. 754.

²² I. Leș, *Codul de procedură...*, *op. cit.*, p. 162.

²³ C. Crișu, *Ordonanța...*, *op. cit.*, p. 210.

²⁴ Decizia nr. 444/1966 pronunțată de Tribunalul Suprem, colegiul civil, în Justiția nouă nr. 8/1966, p. 166 apud. G. Boroi, O. Spineanu- Matei, *Codul de procedură civilă. Coduri adnotate*, Editura All Beck, București, 2005, p. 760.

²⁵ I. Deleanu, *Procedura civilă I*, Editura Fundației Chemarea, Iași, 1993, p. 658.

²⁶ Idem, p. 211.

disjunge și a judeca pe cale separată cererea de intervenție, urmând a pronunța o hotărâre de respingere ca inadmisibilă, aceasta deoarece instanța nu este îndreptățită să administreze probe cu privire la aceasta, însă nici nu o poate respinge prin încheiere, atâta timp cât nici în cazul chemării în garanție și nici al arătării titularului dreptului nu se discută admisibilitatea în principiu²⁷.

Cu toate acestea, am regăsit în practica judiciară o hotărâre²⁸, în care instanța, în raport de starea de fapt a introdus în cauză, din oficiu, Municipiul Tg.-Mureș.

În fapt, reclamanta a sesizat instanța de judecată cu o cerere prin care a solicitat pe calea ordonanței președințiale stabilirea unui drept de trecere pietonal și cu mașina pe terenul proprietatea statului român înscris în favoarea fondului dominant, proprietatea tabulară a reclamantei în vederea asigurării accesului la calea publică, de la terenul și construcția proprietatea acesteia la calea publică și invers, provizoriu până la soluționarea acțiunii de fond.

A arătat reclamanta că singura cale de acces de la terenul proprietatea tabulară a reclamantei la calea publică se realizează pe terenul proprietatea statului român, acces care însă este blocat în urma construcției unei bariere mecanice de către cele două asociații pârâte.

Prin întâmpinare, pârătele au invocat inadmisibilitatea cererii de ordonanță președințială în raport de obiectul cauzei – drept de servitute, și au apreciat totodată asupra necesității introducerii în cauză a Municipiului Tg.-Mureș, potrivit dispozițiilor Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 57/2019, art. 356 alin. (5)²⁹.

Instanța, raportându-se la Decizia nr. 1801/2012 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție prin care „aceasta a hotărât că, deși natura juridică a intervenției accesorii este de apărare, terțului nu devine un simplu apărător al părții în favoarea căreia a intervenit, ci trebuie să își justifice interesul său propriu, legitim și actual în participarea la judecata procesului. Înalta Curte a statuat că interesul este legitim atunci când se urmărește afirmarea sau realizarea unui drept subiectiv recunoscut de lege, respectiv a unui interes ocrotit de lege și potrivit scopului economic și social pentru care a fost recunoscut”³⁰ a dispus introducerea în cauză a Municipiului Tg.-Mureș.

Soluția instanței, corectă, din punctul nostru de vedere, a fost ca în urma probelor administrate să admită cererea reclamantei, având în vedere prevederile art. 616 vechiul C. civ., potrivit cărora „proprietarul al cărui loc este înfundat, care nu are nicio ieșire la calea publică, poate reclama o trecere pe locul vecinului său pentru exploatarea fondului, cu îndatorire de a-l despăgubi în proporție cu pagubele ce s-ar putea ocaziona”.

Apreciem că există ipoteze, cum este exemplul de mai sus, în care în raport de starea de fapt precum și pentru garantarea dreptului la un proces echitabil și al disponibilității părților, instanța de judecată, aplecându-se temeinic asupra speței, va putea inova pe latura practică a instituțiilor juridice.

IV. Concluzii

Procedura ordonanței președințiale, prin caracterul ei provizoriu și trăsătura urgenței, ridică numeroase probleme în ceea ce privește compatibilitatea cu formele clasice de intervenție a terților.

Intervenția voluntară principală poate fi admisibilă în cadrul ordonanței președințiale doar în măsura în care cererea formulată de intervenient respectă rigorile specifice acestei proceduri – urgența, lipsa prejudecării fondului și existența unei aparențe de drept. Deși doctrina este împărțită, practica judiciară tinde tot mai mult să recunoască legitimitatea unor astfel de intervenții, în special în cauzele ce privesc protecția interesului superior al minorului sau în care se manifestă un interes comun între reclamant și intervenient.

²⁷ M. Tăbărcă, *op. cit.*, p. 754.

²⁸ Sentința civilă nr. 3718/2021, din data de 8 octombrie 2021, pronunțată de Judecătoria Tg.-Mureș, disponibilă la: <https://sintact.ro/#/jurisprudence/535598220/1/sentina-nr-3718-2021-din-08-oct-2021-judecatoria-targu-mures-servitute-civil?intervenție%20accesorie&cm=URELATIONS>.

²⁹ Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 555 din 7 mai 2019, cu modificările și completările ulterioare.

³⁰ Decizia nr. 1801/2012 din data de 29 martie 2012, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, secția a II-a, civilă, disponibilă la: <https://lege5.ro/App/Document/gu2danzzgq/decizie-nr-1801-2012>.

Intervenția voluntară accesorie este, în general, considerată admisibilă, fiind privită ca un simplu sprijin acordat uneia dintre părți și neaducând atingere celerității procedurii. Totuși, unele instanțe au respins astfel de cereri invocând periclitarea urgenței, soluții care, deși izolate, sunt criticabile în contextul naturii juridice a intervenției accesorii și a scopului acesteia.

Intervenția forțată (inclusiv chemarea în garanție și arătarea titularului dreptului) este, în mod constant, considerată incompatibilă cu procedura ordonanței președințiale, întrucât presupune abordarea fondului litigiului și atrage amânări sau complicații procedurale care contravin naturii sumar-expeditivă a ordonanței.

Concluzionând, deși procedura ordonanței președințiale presupune o reglementare strictă, aplicarea sa nu exclude în mod absolut participarea terților, ci impune o analiză atentă, contextualizată și echilibrată din partea instanței, pentru a asigura atât respectarea principiilor procedurale, cât și protecția efectivă a drepturilor subiective.